

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)
Кафедра міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

наукової конференції студентів та молодих учених
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

(м. Полтава, 2 грудня 2020 року)

За загальною редакцією доц. В. Ю. Стрілець

**Полтава
ПУЕТ
2020**

УДК 339.9
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

В. Ю. Стрілець, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

А43 **Актуальні проблеми теорії та практики міжнародних економічних відносин в умовах глобальної трансформації**: матеріали наукової конференції студентів та молодих вчених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (м. Полтава, 2 грудня 2020 р.) / за заг. ред. В. Ю. Стрілець. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 72 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R).

ISBN 978-966-184-

У матеріалах наукової конференції представлені дослідження студентів та молодих учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини з актуальних проблем міжнародних економічних відносин.

УДК 339.9

Для студентів ВНЗ, аспірантів, викладачів.

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2020

ЗМІСТ

<i>Бакушина В. В., Артеменко І. А.</i> Особливості управління персоналом міжнародних компаній.....	5
<i>Гапон К. Т., Артеменко І. А.</i> Стратегії міжнародного маркетингу ТНК	8
<i>Доля Л. І., Артеменко А. В.</i> ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу (на матеріалах «McDonald's Corporation»).....	12
<i>Капліна С. І., Артеменко А. В.</i> Рушійні сили та фактори глобалізації світової економіки.....	15
<i>Корнійчук Є. Ю., Стрілець В. Ю.</i> Мотивація як інструмент управління трудовими ресурсами	19
<i>Мамедалиєв А. А., Флегантова А. Л.</i> Проблемы повышения международной конкурентоспособности предприятий Украины в условиях глобализации	22
<i>Бесчетнікова Д. Д., Артеменко А. В.</i> Сучасна євроінтеграційна стратегія України.....	26
<i>Білокіз М. Б., Стрілець В. Ю.</i> Роль фінансово-кредитних інститутів в становленні української економіки	29
<i>Капустянська Б. Д., Франко Л. С.</i> Розвиток міжнародного туризму.....	34
<i>Козякова А. М., Клименко В. І.</i> Вплив глобалізації на діяльність транснаціональних корпорацій на систему становлення міжнародного бізнесу.....	38
<i>Коробко А. В., Туль С. І.</i> Діджиталізація міжнародної торгівлі: особливості та мегатренди	41
<i>Любименко М. М., Артеменко І. А.</i> Іноземне інвестування як стратегічний чинник розвитку економіки України	44
<i>Мартинова О. В., Артеменко А. В.</i> Транснаціональні корпорації як рушійні сили процесу економічної глобалізації	47
<i>Олексенко А. В., Артеменко І. А.</i> Роль бренду у формуванні та реалізації маркетингової діяльності компанії «APPLE, INC.»	49
<i>Підгорна К. О., Франко Л. С.</i> Розвиток компанії Amadeus IT Group, S.A. в умовах пандемії	53

<i>Радченко О. В., Франко Л. С.</i> Конкурентоспроможність підприємства в умовах глобалізації: проблеми та умови забезпечення.....	57
<i>Ракосій В. О., Стрілець В. Ю.</i> Роль рекламної діяльності у забезпеченні конкурентних переваг на світовому ринку (на прикладі «The Coca-Cola Company»).....	61
<i>Сахно С. В., Стрілець В. Ю.</i> Діяльність міжнародних валютно-фінансових організацій на сучасному етапі глобалізації світу	64
<i>Яременко А. І., Франко Л. С.</i> Міжнародний ринок лізингу в умовах нестабільності розвитку світової економіки.....	69

Висновки. На сучасному етапі суспільного розвитку, якому притаманне реформування, з одного боку, загострення існуючих проблем та суперечностей – з іншого, особливого значення набуває процес формування та реалізації дієвої та ефективної державної політики у сфері європейської інтеграції. Вступ України до ЄС – це питання віддаленої перспективи, яке залежить як від ефективності внутрішніх реформ, так і від трансформаційних процесів у ЄС. Однак Україні вже зараз необхідно наполягати на наданні їй офіційної перспективної членства в ЄС. Тому на євроінтеграційному шляху в найближчій перспективі Україну очікує повсякденна кропітка і складна робота з імплементації Угоди про асоціацію, яка рухає країну на шляху до європейської спільноти.

Список використаних джерел

1. Артёмов І. В. Європейська інтеграція України: стан, проблемн, перспективн : зб. наук. ст. Книга 1. – Ужгород : ПП «АУТДОР-ШАРК», 2014. – 380 с.
2. Сорока С. В., Волчецький Р. В. Еволюція взаємовідносин України з Європейським Союзом. Світова та європейська інтеграція : навч. посіб. Мнколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 340 с.
3. Стецюк Н. В. Євроінтеграційні процеси в Україні (конституційно-правові аспекти). Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективн : матеріали учасників заочної наук.-практ. конфер. (м. Львів, 31 жовт. 2017 р.). Львів : ННПП НУ «Львівська Політехніка», 2017. С. 10–13.
4. Тюріна О. В. Європейський Союз: деякі нариси історії формування. Правові засади європейської та євроатлантичної інтеграції України: досягнення та перспективн : матеріали учасників заочної наук.-практ. конфер. (м. Львів, 31 жовт. 2017 р.). Львів : ННПП НУ «Львівська Політехніка», 2017. С. 13–17.
5. Яковюк І. В. Історичні передумовн і основні етапи європейської інтеграції. Вісник Академії правових наук України. 2003. № 4 (35). С. 82–92.

РОЛЬ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ІНСТИТУТІВ В СТАНОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

М. Б. Білокіз, студент 4 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

В. Ю. Стрілець, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник

Анотація. У статті розглядаються теоретичні та практичні чиииники впливу міжнародних фінансових інститутів в умовах стрімкої глобалізації. Розглянуто історію співпраці України та різних міжнародних кредитних організацій.

Ключові слова: фінансові інституції, глобалізація, кредит, відсоток по кредиту, Міжнародний Валютний Фонд, банк, Європейський банк реконструкції та розвитку.

THE ROLE OF FINANCIAL AND CREDIT INSTITUTIONS IN THE FORMATION OF THE UKRAINIAN ECONOMY

Abstract. The article considers theoretical and practical factors of influence of international financial institutions in the conditions of very fast globalization on economy of Ukraine. The history of cooperation between Ukraine and various international credit organizations is considered.

Keywords: financial institutions, globalization, credit, interest on credit, International Monetary Fund, bank, European Bank for Reconstruction and Development.

Постановка проблемн. В сучасному світі кредитно-фінансова система розвивається дуже швидко і кредити стають необхідним ресурсом кожної країни. Розвиток та розширення кредитних відносин є першочерговим завданням будь-якої держави задля побудови міцної держави зі стабільною економічною ситуацією.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Співробітництво України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями завжди було актуальною темою для науковців, аналітиків, політиків та інших державних діячів. Проблеми та перспективи розвитку відносин між міжнародними кредитними організаціями та Україною, а також розвиток кредитної сфери як загального поняття знайшло відображення в працях Фурмана І. В. [7] і Миргород-Карпова В. В. [6]; роль міжнародного кредиту в розвитку світової економіки досліджена у роботі Басвої О. [1].

Формулювання мети. Метою статті є визначення ролі, особливостей та потенціалу розвитку кредитних відносин між фінансово-кредитними установами та Україною, а також узагальнення результатів співпраці минулих років.

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед ключових фінансово-кредитних інститутів, що взаємодіють із Україною у напрямі забезпечення її розвитку через надання фінансової допомоги слід виділити такі інститути: Міжнародний Валютний Фонд, Світовий Банк та Європейський банк реконструкції та розвитку.

Так, у квітні 1992 року Україна стала членом Міжнародного валютного фонду та Європейського банку реконструкції та розвитку. Міжнародним валютним фондом було затверджено наступні етапи кредитування для України:

– перший етап (1994–1995 рр.). У цей період Україна отримала фінансову допомогу у вигляді позики для підтримання платіжного

балансу країнн. Позитивними результатами співробітництва МВФ та України на цьому етапі: зниження рівня інфляції, збільшення експорту та стабілізація валютного курсу.

- другий етап (1995–1998 рр.). На даному етапі Україна отримала кредитів на суму 1935 млн дол. США за трьома річними програмами «Стенд бай». Основною метою цих програм була підтримка курсу національної валюти та платіжного балансу країни.

- третій етап (1998–2002 рр.). Програма розширеного фінансування, в рамках якої Україна отримала 1 193,0 млн дол. США. На цьому етапі відбулися такі позитивні зміни: зниження рівня інфляції, зростання рівня ВВП та зростання золотовалютних запасів НБУ.

- четвертий етап (2002–2008 рр.). Програма «попереджувальний стенд бай».

- п'ятий етап (2008–2013 рр.). На цьому етапі Україна отримала 16,4 млрд дол. США.

- шостий етап (2013 р.) Ухвалена програма на отримання 17,01 млрд дол. США.

- сьомий етап (з 2014–2017 рр.). Рада директорів МВФ ухвалила надання Україні нової познки Stand-by загальним обсягом 10,976 млрд СПЗ (близько 16,5 млрд дол. США).

- восьмий етап (2018–2020 рр.). Українською стороною було ініційовано започаткування нової спільної програмн. 18 грудня 2018 року Рада виконавчих директорів МВФ схвалила Програму EFF тривалістю 14 місяців та обсягом 3,9 млрд дол. США для України та прийняла рішення про виділення Україні першого траншу за Програмою у розмірі 1 млрд СПЗ (близько 1,38 млрд дол. США). У травні 2020 року в умовах невизначеності внаслідок пандемії коронавірусу МВФ були змінені підходи до виділення коштів країнам-членам у напрямку допомоги в рамках короткострокових інструментів [4].

Не дивлячись на успішні моменти між Україною та МВФ, які було перераховано вище, існує ряд проблем, які нами поділені на дві групн. До першої групи відносяться проблемн, які стосуються традиційної діяльності МВФ у фінансовій області. До другої – проблемн останніх 20 років, до яких можна віднести проблемн контролю руху фінансів.

МВФ посідає чільне місце в списку кредиторів України. За весь час Україна отримала кредитів на суму 29,5 млрд дол. США. Одним за найважливіших завдань Міжнародного валютного фонду є надання кредитів державам, які є членами організації, що мають фінансові труднощі в області платіжного балансу. Ця фінансова познка дає змогу країнам стабілізувати свої валютн та залишити економіку на теперішньому рівні [2].

Також одним з найбільших кредиторів України є Європейський банк реконструкції та розвитку. Пріоритетні напрямки співробітництва МБРР з Україною містяться у відповідних Стратегіях допомоги групи Світового банку Україні – серед середньострокових програмах, що визначають обсяг, структуру, загальні принципи діяльності цієї організації в Україні та затверджуються Радою директорів Світового банку. Радою виконавчих директорів Світового банку. Стратегія передбачає програму інвестиційного кредитування на рівні 500 мли дол. США щорічно [3].

Третім потужним кредитором України є Світовий Банк. Він відіграє важливу роль в становленні ринкової економіки України. Співробітництво зі Світовим банком є одним із дієвих механізмів, що допомагає Україні впроваджувати структурні реформи та залучати пільгові кредитні ресурси в її економіку. Також проекти Світового Банку реалізуються у соціальному, фінансовому транспортному та державному секторах, електроенергетиці, муніципальній інфраструктурі та агропромисловому комплексі. За роки співробітництва Світовий банк затвердив для України 58 позик загальним обсягом 12,83 млрд дол. США, з яких отримано 9,6 млрд дол. США [5].

Ресурси цієї організації використовуються для підтримки державного бюджету, здійснення інституційних та структурних реформ, підготовки та реалізації довгострокових інвестиційних проектів, які відповідають пріоритетним напрямкам економічного розвитку України.

З метою підтримки України на шляху впровадження структурних реформ в економіці Світовим банком надано Гарантію на підтримку державної політики у сфері економічного зростання та фінансово стійких послуг.

Станом на 1 листопада 2020 р. на стадії реалізації знаходяться 10 інвестиційних проектів та 1 системний проект на суму 2793,04 мли дол. США, вибірка коштів позик за якими складає 1 286,78 мли дол. США (46,07 % загальної суми позик) [5].

Отримання кредитів від міжнародних фінансових організацій має значний позитивний ефект для економіки країни. Вони сприяють збалансуванню платіжного балансу, підтримці курсу національної валюти, поповненню валютних резервів, а також стимулюванню та здійсненню інвестицій в економіку, підвищенню конкурентоспроможності підприємств та зростанню суспільного добробуту населення.

Потрібно відмітити й існування недоліків співпраці між Україною та фінансовими інститутами, які виникають під час розвитку кредитних відносин. По-перше, це високе боргове навантаження, по-друге, тривала стагнація реального сектора економіки в умовах відсутності дієвих реформ, відтак зниження можливостей залучати кредитні

ресурси, по-третє, низькі суверенні кредитні рейтинги, що визначають рівень ризику, а відповідно цього і умови надання кредитів. Також важливими недоліками, яких потрібно позбавитися є нерівномірний графік погашення кредитів від МФО, що впливає на нерівномірне боргове навантаження у різні періоди часу та умов, за якими надаються кредити від міжнародних фінансових організацій. Крім того, важливим є процес контролю неефективного використання коштів, використання коштів не за призначенням та неможливість реалізації проектів після припинення фінансування. Необхідно зазначити, що у будь-якій країні, як для держави, так і для підприємства найбільш вигідним фінансовим ресурсом для реалізації проектів є кредитування на внутрішньому ринку [7]. Держава на внутрішньому ринку виступає суб'єктом, що самостійно формує умови надання кредитів, їх обсяги та строки погашення. На зовнішньому ринку фінансових ресурсів держава повинна приймати умови кредиторів. Ціна на такі кредити залежить від кредитного рейтингу держави.

Чим нижче рейтинг, тим більше ризик і відповідно вища ставка по кредитам. Проблема державного боргу в умовах економічної кризи, що склалася в Україні є дуже актуальною. Серед основних недоліків співробітництва з МБРР часто наголошують на непрозорості системи відбору кредитних проектів та відсутності реальної оцінки ефективності реалізації проектів [1].

Висновки. Співпраця з міжнародними фінансовими інститутами має велике значення для реформування економіки сучасної України. Нинішня ситуація, яка склалася змушує нашу країну звертатися за позиками. Стосовно подальшого співробітництва, то партнерство є досить важливим, а відмова в наданні коштів згубно вплине на стабільність української економіки. Співпраця України з Міжнародними Фінансово-Кредитними Інститутами сприяє поліпшенню макрофінансових показників, формуванню конкурентного ринкового середовища, стабілізації національної грошової одиниці, актуалізації інвестиційного процесу та розвитку приватного підприємництва. Необхідно пам'ятати, що залучені додаткові кошти від даних організацій спрямовуються на подолання проблем в економіці держави. Україні вкрай необхідно придивитися до власного стану економіки та до ситуації, яка склалася в соціальній сфері. Але поки Україна підтримує відносини з Міжнародним Валютним Фондом, доти існує загроза фінансовій безпеці держави, значно зростатиме державний борг та загроза суверенітету держави.

Щоб будувати міцні та надійні відносини з міжнародними інститутами Україні потрібно, в першу чергу, активне втручання держави в стимулювання, заохочення співробітництва з іноземними партнерами.

Не беручи до уваги прогресивні кроки України на шляху співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, існують значні перепони, такі як: недосконалість законодавства та його невідповідність міжнародним нормам, систематичне невиконання нашою країною зобов'язань по міжнародних програмах співпраці через припинення фінансування проектів зі свого боку, нецільове використання наданих коштів. Не дивлячись на те, що відносини з кредитними організаціями приносять шкоду Україні, економічний стан країни змушує її звертатися до фінансових організацій за ресурсами.

Список використаних джерел

1. Баєва О. Роль міжнародного кредиту в розвитку світової економіки. Галицький економічний вісник. 2014. Т. 44. № 1. С. 110–114.
2. Інформаційний сайт Вікіпедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/> (дата звернення 09.10.2020). – Назва з екрана.
3. Інформація сайту Європейського банку реконструкції та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ebrd.com/ru/home.html> (дата звернення 09.10.2020). – Назва з екрана.
4. Інформація сайту Міжнародного Валютного Фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org> (дата звернення 09.10.2020). – Назва з екрана.
5. Інформація сайту Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/uk> (дата звернення 09.10.2020). – Назва з екрана.
6. Миргород-Карпова В. В. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти фінансової системи України. Актуальні проблеми правознавства. 2018. № 2. С. 53–58.
7. Фурман І. В. Економічна суть і сегментація міжнародного кредитного ринку та розширення ресурсної бази банків за рахунок його функціонування. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. № 5. С. 111–113.

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Б. Д. Капустянська, студентка 4 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Л. С. Франко, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник

Анотація. В даній статті аналізується світовий ринок туристичних послуг, його проблеми та перспективи розвитку, також розглядаються види міжнародного туризму. В ході аналізу були виявлені різні чинники, що мають істотний вплив на розвиток міжнародного ринку туристичних послуг.